

Parlamentul României

Senat

Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital
Nr. XXII/435/03.12.2019

Comisia pentru economică, industrii și servicii
Nr. XX/533/03.12.2019

RAPORT COMUN

la propunerea legislativă privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive

L586/2019

În conformitate cu prevederile art.70 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia economică, industrii și servicii, prin adresa nr. **L586/2019** au fost sesizate de către Biroul Permanent al Senatului, în vederea dezbaterii și elaborării raportului comun asupra *propunerii legislative privind unele măsuri de regim fiscal derogatoriu aplicabil anumitor terenuri, construcții edificate pe acestea și anumitor activități economice autorizate*, inițiată de Andronescu Ecaterina - senator PSD; Arcan Emilia - senator PSD; Avram Nicolae - senator PSD; Bădălău Niculae - senator PSD; Bodog Florian Dorel - senator PSD; Breaz Valer-Daniel - senator PSD; Butunoi Ionel-Daniel - senator PSD; Cârциumaru Florin - senator PSD; Corlățean Titus - senator PSD; Costoiu Mihnea-Cosmin - senator PSD; Crețu Gabriela - senator PSD; Dan Carmen Daniela - senator PSD; Deneș Ioan - senator PSD; Diaconu Adrian-Nicolae - senator PSD; Dima Carmen - senator PSD; Dunca Marius-Alexandru - senator PSD; Federovici Doina-Elena - senator PSD; Ganea Ion - senator Independent; Gioancă Eugen - senator PSD; Iordache Virginel - senator PSD; Iriza Scarlat - senator Independent; Lupu Victorel - senator PSD; Manoliu Dan - senator PSD; Marciu Ovidiu-Cristian-Dan - senator PSD; Matei Constantin-Bogdan - senator PSD; Mazilu Liviu-Lucian - senator PSD; Mișu Ștefan - senator PSD; Mirea Siminica - senator Independent; Niță Ilie - senator ALDE; Oprea Ștefan-Radu - senator PSD; Orțan Ovidiu-Florin - senator PSD; Pănescu Doru-Adrian - senator PSD; Pașurcă Roxana-Natalia - senator PSD; Pop Gheorghe - senator PSD; Pop Liviu-Marian - senator PSD; Romașcanu Lucian - senator PSD; Rotaru Ion - senator PSD; Salan Viorel - senator PSD; Savin Emanoil - senator PSD; Sbirnea Liliana - senator PSD; Silistru Doina - senator PSD; Smarandache Miron-Alexandru - senator PSD; Soporan Aurel-Horea - senator PSD; Toma

Vasilică - senator PSD; Trufin Lucian - senator PSD; Zamfir Daniel-Cătălin - senator Independent; Rădulescu Cătălin-Marian - deputat PSD.

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare stabilirea unui set de reguli pentru protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive la creditele imobiliare, creditele de consum, împrumuturi sau alte facilități financiare similare.

Pentru creditele imobiliare, se propune ca dobânda anuală efectivă (DAE) să nu poată depăși cu mai mult de 2 puncte procentuale dobânda de refinanțare practică de BNR pe piața internă.

Pentru creditele de consum, DAE nu poate depăși cu mai mult de 15 puncte procentuale dobânda de refinanțare practică de BNR, iar în cazul creditelor de consum în valoare maximă de 15.000 de lei, suma totală de rambursat de către consumator nu poate depăși dublul sumei împrumutate.

Daca nivelul DAE va depăși plafoanele stabilite, acest nivel poate fi redus la cererea consumatorului, pe cale amiabilă sau printr-o hotărâre judecătorească.

În cazul imposibilității consumatorilor de a executa un contract de credit din cauza onerozității excesive a dobânzilor, denunțarea unilaterală a contractului de către creditorul financiar este interzisă înainte de trecerea unei perioade de 90 de zile de la constatarea acestei imposibilități și nu înainte de a fi efectuată o procedură de revizuire convențională sau judiciară a contractului. Astfel, creditorul financiar are obligația de a accepta și implementa practic modificarea contractuală pe cale amiabilă în cel mult 45 de zile de la primirea solicitării din partea consumatorului, ținând cont de situația financiară și cea familială a consumatorului, precum și de gradul de îndatorare.

Consiliul Legislativ a avizat favorabil propunerea legislativă, cu observații și propuneri.

Consiliul Economic și Social a transmis un aviz favorabil.

Membrii celor două Comisii au analizat propunerea legislativă și au hotărât, cu majoritatea voturilor senatorilor prezenți, să adopte **raport comun de admitere**, cu **amendamente admise** cuprinse în **anexa** la raportul comun. Anexa face parte integrantă din prezentul raport comun.

Amendamentele sunt de competența decizională a Camerei Deputaților.

Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital și Comisia economică, industrii și servicii supun spre dezbatere și adoptare, Plenului Senatului, **raportul comun de admitere, amendamentele admise și propunerea legislativă.**

În raport cu obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor **ordinare** și urmează a fi supusă votului în conformitate cu prevederile art.76 alin.(2) din Constituția României.

Potrivit prevederilor art.75 alin.(1) din Constituția României și ale art.92, alin. (7),
pct.1 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare,
Senatul este prima Cameră sesizată.

Președinte,

Președinte

Senător Daniel ZAMFIR

Senator Viorel ARCAȘ

Șecretar,

Secretar,

Senător Silvia DINICĂ

Senator Romulus BULĂCU

AMENDAMENTE ADMISE
la propunerea legislativă privind protecția consumatorilor împotriva dobânzilor excesive
L586/2019

Nr. Crt.	Text propunere legislativă	Amendamente admise	Observații
1.	<p>Art. 1</p> <p>Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și creditorii financiari, stabilind regulile de protecție a consumatorilor împotriva dobânzilor excesive, în scopul prezervării echilibrului contractual și al asigurării integrității pieței financiar-bancare interne.</p>	<p>1. Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art.1 - Prezenta lege se aplică raporturilor juridice dintre consumatori și creditorii financiari, stabilind regulile de protecție a consumatorilor contra dobânzilor excesive, în scopul menținerii echilibrului contractual și al asigurării integrității pieței financiar-bancare interne.</p> <p>Autor: senator Daniel Zamfir</p>	<p>Ca urmare a preluării observațiilor din avizul Consiliului Legislativ.</p> <p>Amendamente admise cu majoritate de voturi.</p>
2.	<p>Art. 2. - (1) În sensul prezentei legi, prin <i>consumator</i> se înțelege orice persoană fizică sau grup de persoane fizice care, în temeiul unui contract care intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri în afara activității sale comerciale.</p> <p>(2) Calitatea de consumator care acționează în scopuri personale sau familiale se prezumă și se analizează în raport de contractul care intră sub incidența prezentei legi, și nu de întreaga activitate a debitorului.</p>	<p>Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 2 - În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:</p> <p>a) consumator - orice persoană fizică sau grup de persoane fizice care, în temeiul unui contract care intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri în afara activității sale comerciale. În sensul prezentei legi, are calitatea de consumator și codebitorul, precum și fideiusorul care nu are calitatea de asociat, acționar semnificativ, administrator, director sau membru al organelor de conducere la debitorul principal – persoana juridică. Sunt asimilați fideiusorului și girantul și</p>	<p>Au fost comasate textele care cuprind definiții ale unor termeni/expresii.</p>

<p>(3) În sensul prezentei legi, are calitatea de consumator și codebitorul, precum și fideiusorul care nu are calitatea de asociat, acționar semnificativ, administrator, director sau membru al organelor de conducere la debitorul principal – persoana juridica. Sunt asimilați fideiusorului și girantul și avalistul unei cambii sau al unui bilet la ordin care garantează prin semnătura pe cambie sau pe biletul la ordin o creanță care intră sub incidența prezentei legi.</p>	<p>avalistul unei cambii sau al unui bilet la ordin care garantează prin semnătura pe cambie sau pe biletul la ordin o creanță care intră sub incidența prezentei legi.</p> <p>e) <i>creditor financiar</i> - o instituție de credit autorizată de Banca Națională a României, o instituție financiară nebancaară sau o entitate care desfășoară activitatea de recuperare creanțe.</p> <p>d) <i>contractul de credit</i> este actul juridic voluntar prin care un creditor financiar acordă sau promite să acorde unui consumator o amânare la plată, un împrumut sau alte facilități financiare similare, iar debitorul se obliga sa achite sau sa ramburseze in rate o suma de bani, la care se adaugă dobânda și celelalte costuri ale creditării;</p> <p>e) <i>creditul imobiliar</i> este creditul sau împrumutul perfectat în vederea achiziționării, construcției, amenajării sau a ameliorării unui imobil; creditul imobiliar este <i>ipotecar</i> dacă garanția materială conferită creditorului financiar poartă asupra imobilului achiziționat sau care urmează a fi construit pe credit;</p> <p>f) <i>creditul de consum</i> este creditul sau împrumutul a cărei valoare maximă este de 100.000 de lei, și a cărei perioadă maximă de rambursare este de 5 ani, indiferent dacă este garantat sau nu cu ipotecă imobiliară;</p> <p>g) <i>dobânda anuală efectivă</i> este diferența dintre costul total al creditului și suma efectiv împrumutată, astfel cum este definită de art. 3 pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, cu modificările ulterioare, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori;</p> <p>h) <i>dobânda excesivă</i> este dobânda contractuală, remuneratorie sau penalizatoare, superioară limitelor stabilite conform art. 4-6.</p> <p>Autor: senator Daniel Zamfir</p>	
---	---	--

<p>3.</p> <p>Art. 3. (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:</p> <p>1. <i>creditorul financiar</i> este o instituție de credit autorizată de BNR, o instituție financiară ne-bancară sau un colector de creanțe autorizat conform legii.</p> <p>2. <i>colectorul de creanțe</i> este o persoană fizică sau juridică care desfășoară, în baza unei autorizații prealabile administrative, activități de recuperare a creanțelor, prin intermediul unui mandat dat de creditorul financiar sau în urmarea achiziționării creanțelor de la creditorul financiar.</p> <p>3. <i>contractul de credit</i> este actul juridic voluntar prin care un creditor financiar acordă sau promite să acorde unui consumator o amânare la plată, un împrumut sau alte facilități financiare similare, iar debitorul se obligă să achite sau să ramburseze în rate o sumă de bani, la care se adaugă dobânda și celelalte costuri ale creditării;</p> <p>4. <i>creditul imobiliar</i> este creditul sau împrumutul perfectat în vederea achiziționării, construcției, amenajării sau a ameliorării unui imobil; creditul imobiliar este <i>ipotecar</i> dacă garanția materială conferită creditorului financiar poartă asupra imobilului achiziționat sau care urmează a fi construit pe credit;</p> <p>5. <i>creditul de consum</i> este creditul sau împrumutul a cărei valoare maximă este de 100.000 de lei, și a cărei perioadă maximă de rambursare este de 5 ani, indiferent dacă este garantat sau nu cu ipotecă imobiliară;</p> <p>6. <i>dobânda efectivă anuală</i> este diferența dintre costul total al creditului și suma efectiv împrumutată, astfel cum este definită de art. 3 pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, precum și pentru</p>	<p>Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art.3 - Calitatea de consumator care acționează în scopuri personale sau familiale se prezumă și se analizează în raport de contractul care intră sub incidența prezentei legi, și nu de întreaga activitate a debitorului.</p> <p>Autor: senator Daniel Zamfir</p>	<p>Alineatul (2) al articolului 2 devine art.3.</p>
--	--	---

	<p>modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori;</p> <p>7.dobanda excesiva este dobanda contractuală, remuneratorie sau penalizatoare, superioară limitelor stabilite conform art. 4-6 din prezenta lege.</p>		
4.	<p>Art.9</p> <p>(3) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în cazul în care creanțele rezultate din contractele de credit sau de împrumut au fost cesionate sau externalizate în alt fel de către instituția de credit sau de către instituția financiară non-bancară către un terț.</p>	<p>La articolul 9, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(3) Dispozițiile alin.(1) se aplică și în cazul în care creanțele rezultate din contractele de credit sau de împrumut au fost cesionate sau externalizate în alt fel de către instituția de credit sau de către instituția financiară nebanară către un terț.</p> <p>Autor: senator Daniel Zamfir</p>	
5.	<p>Art.10 –</p> <p>(2) În caz de refuz explicit al cererii de revizuire amiabilă a contractului sau în caz de întârziere cu mai mult de 45 de zile</p>	<p>La articolul 10, alineatele (2), (4) și (5) se modifică și vor avea următorul conținut:</p> <p>(2) În caz de refuz explicit al cererii de revizuire amiabilă a</p>	

	<p>a răspunsului la o astfel de cerere, consumatorul va putea solicita instanței competente adaptarea judiciară a contractului. Pe perioada soluționării cererii de adaptare judiciară a contractului, efectele acestuia față de consumator se suspendă. În cazul în care instanța respinge cererea de adaptare judiciară a contractului, creditorul financiar va putea pretinde dobânzi, comisioane, penalități și alte accesorii ale creanței numai dacă reclamantul a formulat cererea cu rea-credință.</p> <p>.....</p> <p>(4) Dispozițiile alineatelor (1) – (3) de mai sus se aplică și în cazul în care creanțele rezultate din contractele de credit sau de împrumut au fost cesionate sau externalizate în alt fel de către instituția de credit sau de către instituția financiară non-bancară către un terț.</p> <p>(5) Dispozițiile alin. (1)-(4) de mai sus nu împiedică aplicarea Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive în contractele încheiate între profesioniști și consumatorii și nici aplicarea Legii nr.363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor.</p> <p>.....</p>	<p>contractului sau în caz de întârziere cu mai mult de 45 de zile a răspunsului la o astfel de cerere, consumatorul va putea solicita instanței competente adaptarea judiciară a contractului. De la data depunerii cererii de adaptare judiciară a contractului, efectele acestuia față de consumator se suspendă. În cazul în care instanța respinge cererea de adaptare judiciară a contractului, creditorul financiar va putea pretinde dobânzi, comisioane, penalități și alte accesorii ale creanței numai dacă reclamantul a formulat cererea cu rea-credință.</p> <p>(4) Dispozițiile alin. (1) – (3) se aplică și în cazul în care creanțele rezultate din contractele de credit sau de împrumut au fost cesionate sau externalizate în alt fel de către instituția de credit sau de către instituția financiară nebancaară către un terț.</p> <p>(5) Dispozițiile alin. (1)-(4) nu împiedică aplicarea Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată, cu completările ulterioare și nici aplicarea Legii nr.363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Autor: senator Daniel Zamfir</p>	
6.	<p>Art. 11</p> <p>.....</p> <p>(2) Constituie <i>abuz de putere economica</i> exercitiul cu rea-credința sau contrar normelor ce interesează ordinea publică și bunele moravuri al drepturilor creditorilor financiari, de natura a crea, în detrimentul consumatorilor, un dezechilibru</p>	<p>La articolul 11, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>(2) Constituie <i>abuz de putere economica</i> exercitiul cu rea-credință sau contrar normelor ce interesează ordinea publică și bunele moravuri al drepturilor creditorilor financiari, de natură a crea, în detrimentul consumatorilor, un dezechilibru semnificativ</p>	

<p>semnificativ între drepturile și obligațiile acestora care rezulta din contract. Abuzul de putere economică se sancționează conform Legii nr.193/2000 privind clauzele abuzive în contractele consumatorilor, precum și conform dispozițiilor din Codul civil referitoare la răspunderea civilă delictuală. Alături de sancțiunile contravenționale corespunzătoare, principale sau complementare, pot fi acordate victimei abuzului de putere economică și despăgubiri.</p> <p>(3) Constituie practică comercială incorectă a creditorilor financiari și se sancționează conform Legii nr.363/2007 privind practicile comerciale incorecte:</p> <p>(a) stipularea și utilizarea de dobânzi excesive sau de clauze privind costul total al creditului care determină depășirea plafoanelor maxime de costuri prevăzute la art. 4-6 din prezenta lege;</p> <p>(b) stipularea și utilizarea de dobânzi penalizatoare care depășesc totalul sumei acordate cu titlu de împrumut sau de credit;</p> <p>(c) stipularea și utilizarea de dobânzi asupra sumelor care conțin dobânzi sau ascunderea cu rea-credință de dobânzi și anatocisme sub alte denumiri de costuri sau sub stipulații destinate, aparent, reglementării altor aspecte ale raporturilor juridice cu consumatorii;</p> <p>(d) utilizarea de comisioane, speze, prime sau alte accesorii ale creditului, cu intenția de ascundere a dobânzilor excesive.</p>	<p>între drepturile și obligațiile acestora care rezulta din contract. Abuzul de putere economică se sancționează conform Legii nr.193/2000, republicată, cu completările ulterioare, precum și conform dispozițiilor din Codul civil referitoare la răspunderea civilă delictuală. Alături de sancțiunile contravenționale corespunzătoare, principale sau complementare, pot fi acordate victimei abuzului de putere economică și despăgubiri.</p> <p>(3) Constituie practică comercială incorectă a creditorilor financiari și se sancționează conform Legii nr.363/2007 republicată, cu completările ulterioare:</p> <p>a) stipularea și utilizarea de dobânzi excesive sau de clauze privind costul total al creditului care determină depășirea plafoanelor maxime de costuri prevăzute la art. 4-6 din prezenta lege;</p> <p>b) stipularea și utilizarea de dobânzi penalizatoare care depășesc totalul sumei acordate cu titlu de împrumut sau de credit;</p> <p>c) stipularea și utilizarea de dobânzi asupra sumelor care conțin dobânzi sau ascunderea cu rea-credință de dobânzi și anatocisme sub alte denumiri de costuri sau sub stipulații destinate, aparent, reglementării altor aspecte ale raporturilor juridice cu consumatorii;</p> <p>d) utilizarea de comisioane, speze, prime sau alte accesorii ale creditului, cu intenția de ascundere a dobânzilor excesive.</p> <p>Autor: senator Daniel Zamfir</p>	
<p>7.</p> <p>Art. 12. - (1) Constituie contravenție de depășire a</p>	<p>Art. 12 se modifică și se completează și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 12. -(1) Constituie contravenție de depășire a plafoanelor</p>	

	<p>plafoanelor maxime de adaos comercial și se sancționează în condițiile Legii nr.12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite, fapta creditorului financiar de a insera în contracte și de a utiliza dobânzi excesive sau costuri totale ale creditului care depășesc plafoanele maxime prevăzute de art.4-6 din prezenta lege.</p> <p>(2) Constatarea și sancționarea contravenției de la alin. (1) sunt în competența Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor (ANPC).</p>	<p>maximale de adaos comercial și se sancționează în condițiile Legii nr.12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, de comerț sau prestări de servicii ilicite, republicată, fapta creditorului financiar de a insera în contracte și de a utiliza dobânzi excesive sau costuri totale ale creditului care depășesc plafoanele maxime prevăzute de art.4-6 din prezenta lege.</p> <p>(2) Constatarea și sancționarea contravenției prevăzută la alin. (1) sunt în competența inspectorilor Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, denumită în continuare ANPC.</p> <p>(3)Contravențiilor prevăzute la alin (1) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Autor: senator Daniel Zamfir</p>	
8.	<p>Art. 14. (1) Dispozițiile art. 9 din Ordonanța Guvernului nr.13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiare-fiscale în domeniul bancar nu se aplică în situația în care debitorul este un consumator, iar creanța rezultă dintr-un contract cu un creditor financiar.</p> <p>(2) Dispozițiile art. 53-54 din Ordonanța de urgență nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010</p>	<p>Art. 14 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>Art. 14 - (1) Dispozițiile art. 9 din Ordonanța Guvernului nr.13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiare-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr.43/2012, cu completările ulterioare, nu se aplică în situația în care debitorul este un consumator, iar creanța rezultă dintr-un contract cu un creditor financiar.</p> <p>(2) Dispozițiile art. 53-54 din Ordonanța de urgență nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, cu modificările ulterioare, precum și pentru</p>	

	<p>privind contractele de credit pentru consumatori raman aplicabile raporturilor juridice reglementate de prezenta lege.</p> <p>(3) Contractele de împrumut încheiate între persoane fizice se supun dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr.13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiare-fiscale în domeniul bancar.</p>	<p>modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori rămân aplicabile raporturilor juridice reglementate de prezenta lege.</p> <p>(3) Contractele de împrumut încheiate între persoane fizice se supun dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr.13/2011 aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu completările ulterioare.</p> <p>Autor: senator Daniel Zamfir</p>	
--	--	--	--